

Yazarın Maksadı

2018-09-13 01:49:58

“We often discuss art this way: the artist had something he “wanted to express”, and then he just, you know ... expressed it. We buy into some version of the intentional fallacy: the notion that art is about having a clear-cut intention and then confidently executing same.”

George Saunders: what writers really do when they write

Yazarken maksadım nedir?

Zamanında yazarların maksudını anlamak için *Semantik modelleri* üzerinde çalışırken, *intention space* adını verdiğim bir kavram geliştirmiştım. Teorik olarak bilgisayar mühendisliği doktorası yapıyordum ama *zengin mantıklar* alanında çalışınca, Pragmatics de bir anda ilgi alanım haline gelmişti. *Maksat uzayn* bir yazarın ürettiği anlamda neyi kastetmiş olabileceğinin bir modeliydi, cümleleri peşpeşe ekledikçe genişleyip, daralan bir uzay.

Buradaki bir yazıyı yazarken maksadım ne oluyor? Açıkçası çoğunu okuyanlardan daha fazla bilmiyorum. Belli birini övmek, yermek veya bir şeylerin propagandasını yapmak için yazmıyorum, yazma maksadım *basitçe* aktarılabilecek değil. Onun için yazılar umumun ilgisinin dışında, çünkü insanlara maksadı belli yazılar lazım, çünkü çoğunun maksadı belli. Anladığım kadarıyla hayatta insanların genelinin maksadı belli, eksiklikleri basittir, daha çok para, daha fazla seks, daha yüksek titr, daha önemli makam, daha güzel oyuncak...

Ben böyle değilim, basit maksatlarım yok, basit maksatlarıma da basit yollardan erişmeyi sevmiyorum, basit maksatlarımla ilgili itiraf etmek bile zor. Yazılarımla maksadımın da basit olduğunu düşünmek, *burada ne demek istediniz?* sorusuna cevap vermek, onun için bana komik geliyor. *Bir şey demek istemedim, zaten buradakinden başka bir şey demek isteseydim, onu derdim, bunu demeziydim.*

Yukarıdaki alıntıda *sanatçının maksadı zaten o kadar net değildir* diyor, filmlerin maksadı da, resimlerin maksadı da, müziğin, iyi müziğin maksadı da müphemlik içerir. Bu müphemliği kaldırmaya çalışmak çalışmayı bozar, eğer bir resim iki kelimeyle anlatılacak olsaydı, zaten iki kelimeyle anlatılırdı.

O sebeple *sanatçının amacı* hiçbir zaman *izleyeninin, okuyanın* amacından ayrı değil, bunu kalıplaştırmak, kağıda dökmek edepsizlik gibi duruyor. Edebiyat bu edepsizliğin zıddıdır.